

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติ

มาตรา ๑๐๕/๓ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะเพราะเหตุมีการกล่าวหา หรือเพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยจะมิในการกล่าวหาหรือไม่ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ผู้กล่าวหาดำเนินการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหายังดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี (ตัดออกเพราะมีใน ม. ๔๗ แล้ว) โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน (ย้ายมาจาก ม. ๗๖) (ว. ๑ ใช้วิธีการเขียนเหมือน ม. ๓๘ ประกอบกับ ม. ๓๔)

การกล่าวหา การยกขึ้นพิจารณา และการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การไต่สวน มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่จะมีการบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในหมวดนี้ (รอไว้ก่อน)

มาตรา ๑๐๕/๔ ในการไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยว่าผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินและหนี้สิน การเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือการทำธุรกรรมของบุคคลนั้น และดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมาประกอบการวินิจฉัย และในกรณีที่ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือยื่นต่อผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำบัญชีทรัพย์สินมาพิจารณาเพื่อเทียบเคียงกับทรัพย์สินที่มีอยู่ในขณะดำเนินการไต่สวน ประกอบกับรายได้ และรายจ่าย และการเสียภาษีเงินได้ของผู้นั้น และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหา ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามรายการและภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ไม่ว่าผู้นั้นจะได้เคยยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมาก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม

ระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนตามวรรคหนึ่งแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะถึงแก่ความตาย ก็ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการตรวจสอบต่อไป แต่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย (ย้ายมาจาก ม. ๑๐๑ ว. ๒ และ ม. ๑๐๕ ว. ๒)

หรือพิจารณาจากรายได้ประกอบกับทรัพย์สินแล้ว ทำให้เห็นได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติที่จะต้องดำเนินการเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเกินห้าปีแล้ว ห้ามมิให้มีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นตามวรรคหนึ่งอีก แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ

ป.ป.ช. ที่จะยกเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐรั่วรัยผิดปกติ หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติขึ้นไต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วแต่กรณี (ตัดออกเพราะมีใน ม. ๕๗ แล้ว)

การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ ให้หมายความรวมถึงกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตายด้วย(ตัดออกเพราะมีใน ม. ๕๓ ว. ๒ แล้ว)

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๘ มาใช้บังคับกับการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ารั่วรัยผิดปกติด้วยโดยอนุโลม (ย้ายมาจาก ม. ๗๖) (เขียนใหม่ เลียนแบบคดีทุจริตทั่วไป ส่วนจะเพิ่มรายละเอียดนอกเหนือ ม.๕๘ ก็สุดแต่)ทำไมจึงต้องมีเงื่อนไขและขั้นตอนมากมาย

(ย้ายมาจาก ม. ๗๖)

ม. ๑๐๕/๔ ก. ในการไต่สวนตามมาตรา ๑๐๕/๓ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลใดแล้ว หากพบว่ามียุติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สิน หรือปรากฏพฤติการณ์ว่ามีการถือครองทรัพย์สินแทนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้นว่ามีลักษณะเป็นการรั่วรัยผิดปกติหรือไม่ เพื่อดำเนินการไต่สวนและร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป (อยู่ ๆ จะไปร้องขอโดยไม่ได้รั่วรัยผิดปกติได้อย่างไร เงื่อนไขที่จะทำงานก็มากเกินไปหรือเปล่า) **ตัดออก ให้ไปใช้บทบัญญัติทั่วไป**

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ หรือสถาบันการเงิน และผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมทางการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หน่วยงานของรัฐ สถาบันการเงิน และผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมทางการเงิน ดำเนินการและปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และรายงานธุรกรรมตามมูลค่าที่กำหนด หรือธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อให้มีการจัดทำฐานข้อมูลธุรกรรมทางการเงินไว้ในระบบ โดยมีให้นำบทบัญญัติของกฎหมายที่ห้ามหน่วยงานใดเปิดเผยข้อมูลในความครอบครองมาใช้บังคับกับการแจ้งข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด (ย้ายมาจาก ม. ๑๐๓)

มาตรา ๑๐๕/๕ ในกรณีที่ปรากฏจากการไต่สวนว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบทรัพย์สินใดของผู้ถูกกล่าวหาเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการรั่วรัยผิดปกติ หรือมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัด แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้

เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่าให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถแสดงทรัพย์สินได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับกรรณการร้ายผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งถอนการยึดหรืออายัดโดยพลัน— มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไป จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีนั้น— แต่ถ้าสามารถพิสูจน์ได้ ก็ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้นั้น ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็น คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวออกไปได้ครั้งละไม่เกินหกเดือน แต่ให้ขยายได้ไม่เกินสองครั้ง

ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงทรัพย์สินที่บุคคลอื่นมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ และมีพฤติการณ์เป็นการถือครองแทนหรือถือกรรมสิทธิ์แทนด้วย ในกรณีเช่นนั้นผู้มีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์มีสิทธิพิสูจน์ตามวรรคสองได้ด้วย

ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาด้วย และให้เป็นหน้าที่ของบุคคลดังกล่าวในการพิสูจน์ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด (วรรคนี้แปลว่าอะไร) ให้ไปดูว่าปรับรวมกับ ม. ๖๕ ได้หรือไม่ (ย้ายมาจาก ม.๗๘) (ต่างกับ ม.๖๕ อย่างไร) ทำไม่ต้องแยกเขียน (ม. ๖๕ ใช้เมื่อมีการชี้มูลความผิดแล้วและเฉพาะกับความผิดที่มีโทษทางอาญา แต่มาตรานี้ประสงค์จะใช้ก่อนชี้มูลด้วย เพราะเน้นที่ตัวทรัพย์สินแม้ว่าไม่ได้กระทำความผิดทางอาญา โดย ว. ๑ เขียนคล้ายกับ ม. ๖๕ แต่ ว. ๒ และ ว. ๓ ของมาตรานี้มีการกำหนดเงื่อนไขและรายละเอียดเพิ่มเติมไว้โดยให้ใช้กับบุคคลอื่นที่ถือครองแทนหรือถือกรรมสิทธิ์แทนด้วย)

มาตรา ๑๐๕/๖ เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนในกรณีที่มีเหตุสมควร เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการทรัพย์สินที่ทำการไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาตามรายการ วิธีการ และภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน (น่าจะนำไปรวมเขียนว่าในการไต่สวนมีอำนาจทำอะไรได้บ้าง ในเงื่อนไขอย่างไร เช่นในกรณีนี้ก็ต้องมีเงื่อนไขว่าข้อกล่าวหาเกี่ยวข้องกับกรรณการมีทรัพย์สินมาก หรือรับสินบนมา) (ย้ายมาจาก ม. ๗๔)

มาตรา ๑๐๕/๗ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งข้อกล่าวหาว่าร้ายผิดปกติแล้วให้ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่พิสูจน์หรือแสดงที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินของตน

ในการแจ้งข้อกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการลาภรัฐธรรมนุญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้ายผิดปกติ ให้แจ้งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาร้ายผิดปกติ และระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่นำมาแจ้งข้อกล่าวหา สถานที่ตั้งของทรัพย์สิน ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง หรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินขณะที่แจ้งข้อกล่าวหาด้วย เท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี

ให้ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่พิสูจน์หรือแสดงที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง

(ย้ายมาจาก ม. ๘๐) (ถ้าสอบไปแล้ว ภายหลังพบว่า มีทรัพย์สินอยู่ที่อื่นอีก แต่เลยยื่นแจ้งข้อกล่าวหาไปแล้วจะอย่างไร) (จะต้องเขียนให้สอบได้ตลอด) (เป็นการระบุนายละเอียดการแจ้งข้อกล่าวหาไว้เป็นพิเศษจากที่กำหนดใน ม. ๔๘)

มาตรา ๑๐๕/๘ ในการไต่สวนกรณีร่ำรวยผิดปกติ หากมีกรณีที่ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และมีเหตุอันน่าเชื่อว่ามีกรณี โอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สินไปยังบุคคลอื่นหรือมีการถือครองทรัพย์สินแทนผู้ถูกกล่าวหาเพื่อการจัดการทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติ ในลักษณะที่เป็นการกระทำความผิดร่วมกันหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณี โอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สินดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ก็ให้มีการแจ้งข้อกล่าวหาให้กับบุคคลที่ถือแทนนั้นทราบด้วย เพื่อพิสูจน์ทรัพย์สินหรือแสดงที่มาของทรัพย์สินดังกล่าว ในกรณีที่ไม่สามารถชี้แจงเกี่ยวกับที่มาของทรัพย์สินได้ ก็ให้ดำเนินการร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่ปรากฏว่าการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สินของบุคคลตามวรรคหนึ่ง เข้าลักษณะเป็นการพอกเงิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการพอกเงินดำเนินการต่อไปก็ได้ โดยให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการพอกเงินด้วย (๑. ถ้า ป.ป.ช. ไม่ส่ง จะทำอย่างไรต่อไป ๒. ทำไมต้องให้ถือเป็นความผิดมูลฐาน ถ้าไม่เป็นความผิดมูลฐานแล้ว ป.ป.ช. จะวินิจฉัยว่าเป็นการพอกเงินได้อย่างไร)

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ หากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้ถูกกล่าวหา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าว เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ หรือได้รับโอนมาโดยไม่สุจริต แล้วแต่กรณี

(ย้ายมาจาก ม. ๘๑) (ม. ๖๕ ม.๗๘ และ๘๑ เขียนรวมกันได้ใหม่)

มาตรา ๑๐๕/๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนแล้วและมีความเห็นว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ควบคุมตรวจเงินแผ่นดิน เจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้นรวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ โดยให้นำมาตรา ๗๕/๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้ดำเนินการตามหมวด ๔ การบังคับตามกฎหมาย ส่วนที่ ๑ บททั่วไป ส่วนที่ ๓ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน และส่วนที่ ๔ การดำเนินการทางวินัย (ควรไปเขียนที่หมวด ๔ ใหม่) (ย้ายมาจาก ม. ๘๒) ถ้อยคำแก้โดยดูประกอบกับ รธน. ม. ๒๓๔ (๑) และ ม.๒๓๕ (๑) และ ว. ๕)

มาตรา ๑๐๕/๑๐ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๐๕/๙ ๓๐๖(๒) ไว้แล้ว ให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี เพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ต้องไปแก้มาตรา ๑๐๖(๒) ให้สอดคล้องกันด้วย) และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีภาระการพิสูจน์ที่ต้องแสดงให้ศาลเห็นว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

การดำเนินคดีหรือการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล (ในเรื่องนี้ไม่น่าจะเกี่ยวกับความชำนาญงานและภารกิจของอัยการ ป.ป.ช. จึงควรดำเนินการไปศาลเอง แต่ถ้าเป็นเรื่องสืบเนื่องจากการดำเนินคดีอาญาก็ให้อัยการมีอำนาจร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติได้) (ย้ายมาจาก ม. ๑๒๐ และมาตรา ๑๒๑)

มาตรา ๑๐๕/๑๑ ในกรณีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ (เป็นความผิดอาญาด้วยหรือ) หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติดมิชอบ ให้รับทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

กรณีตามวรรคหนึ่ง ก่อนที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ศาลมีอำนาจที่จะหักส่วนแบ่งของทรัพย์สินหรือจำนวนเงินร้อยละสิบของทรัพย์สินที่จะถูกสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินตามคำขอของโจทก์เพื่อส่งเข้าเป็นรายได้ของกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ (???) (ตัดเรื่องกองทุนออกไปแล้วจึงไม่ต้องกำหนดเรื่องนี้อีก)

ให้นำความในมาตรา ๗๕/๗ มาใช้บังคับกับกรณีร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติด้วย

ในกรณีที่อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๑๐๕/๑๐ สำหรับบุคคลอื่นที่มีผู้ใช้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ในฐานะเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีสำหรับบุคคลดังกล่าวได้ด้วย

บทบัญญัติมาตรานี้ ให้ใช้บังคับคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบด้วย (ย้ายมาจาก ม. ๑๒๒)

จบ ๒๑ ก.ย. ๖๐

มาตรา ๑๐๕/๑๒ ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติตามที่ถูกกล่าวหาของอัยการสูงสุดหรือของประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี และถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และได้ถูกลงโทษทางวินัยไปก่อนโดยอาศัยเหตุที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษและดำเนินการให้ผู้นั้นได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้นๆ ในกรณีที่ไม่มีความหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้

ในการดำเนินการดังกล่าวห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความไต่ชั้นอ้างอิงอันจะเป็นเหตุที่ไม่อาจให้ความเป็นธรรมกับบุคคลดังกล่าวได้

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหา นั้น ได้รับความเป็นธรรมตามสมควรตามที่ มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับการดำรงตำแหน่งทางการเมือง นั้น แล้วแต่กรณี และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวห้ามมิให้ หน่วยงานของรัฐยกอายุความไต่ชั้นอ้างอิงอันจะเป็นเหตุที่ไม่อาจให้ความเป็นธรรมกับบุคคลดังกล่าวได้

(ป.ป.ช. จะทำอะไรให้เขาได้ มาตรานี้ควรจำกัดเฉพาะในกรณีที่ศาลยกฟ้องเพราะ ไม่ได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา หรือการกระทำนั้นไม่เป็นความผิด โดยไม่รวมการยกฟ้องเพราะ ขาดอายุความ หรือมีกรณียกประโยชน์ความสงสัยให้จำเลย หรือเทคนิคการดำเนินคดี) (ย้ายมาจาก ม. ๑๒๓)

มาตรา ๑๐๕/๑๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนแล้วและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายแรงผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนงานไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มมีมติ เพื่อให้อัยการสูงสุด ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้น รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินเพราะร้ายแรง ผิดปกติ โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๔ มาตรา ๑๐๕/๑๐ และมาตรา ๑๐๕/๑๑ มาใช้บังคับโดย อนุโลม

มาตรา ๑๐๕/๑๔ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการทางวินัย ในกรณีที่ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติวินิจฉัยว่าความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมืองในคดีร้ายแรงผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิด ฐานทุจริตต่อหน้าที่ โดยให้ส่งส่วนงานไต่สวนแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน สั่งลงโทษผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือประธานกรรมการของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของ ผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวัน เพื่อสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกต่อไป โดยให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ กระทำความผิดฐานทุจริตในวงราชการ (กรณีอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เรื่องร้ายแรง มีเขียนหรืออ้างว่าเป็นการ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่) การทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ในทำนองนี้ ไม่ใช่เป็นความผิด อาญาใช่หรือไม่ (ถ้าใช่ ต้องระวังจะสับสนกับความผิดต่อหน้าที่ใน ป.อาญา) เว้นแต่กรณีที่ผู้ถูก กล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลา การศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือ ข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการแจ้งไปยัง ประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธาน คณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ ฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังปลัดกระทรวงมหาดไทยสำหรับกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับท้องถิ่นอื่น และให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีสั่งถอดถอนจากตำแหน่ง และให้ถือว่ากระทำการทุจริตในวงราชการ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าตำแหน่งใด

เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้รับสำนวนการไต่สวนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ดำเนินการเพื่อลงโทษทางวินัยต่อไป โดยให้นำมาตรา ๗๕/๑๙ ถึง มาตรา ๗๙/๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(ย้ายมาจากร่าง ม. ๑๒๘) (แรงไปใหม่ ช้ำกับลักษณะต้องห้ามของนักการเมืองหรือไม่) (ย้ายไปอยู่กับเรื่องร่ำรวยผิดปกติ แล้วอย่าลืมใส่เรื่องระยะเวลาที่จะต้องส่งลงโทษไว้ด้วย)

(ตรวจดู กม.ท้องถิ่นที่ใช้ คำ “ถอดถอน” หรือไม่) (“ถอดถอน” ใช้กับการให้สิทธิประชาชนถอดถอนตาม พรบ. การลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กฎหมายจัดตั้ง ส่วนใหญ่ใช้คำว่า “สั่งให้พ้นจากตำแหน่ง”/มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง)

มาตรา ๑๐๕/๑๕ ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบถึงที่สุดให้ยกคำร้องด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ร่ำรวยผิดปกติตามที่ถูกกล่าวหาของอัยการสูงสุดหรือของประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี และถ้าผู้ถูกกล่าวหามิใช่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และได้ถูกลงโทษทางวินัยไปก่อนโดยอาศัยเหตุที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๑๐๕/๑๔ หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษและดำเนินการให้ผู้นั้นได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้นๆ ในกรณีที่ไม่มีความหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความไต่ขึ้นอ้างอันจะเป็นเหตุที่ไม่อาจให้ความเป็นธรรมกับบุคคลดังกล่าวได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกดำเนินคดีตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้รับความเป็นธรรมตามสมควรตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับการดำรงตำแหน่งทางการเมือง นั้น แล้วแต่กรณี และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม (ปปช.จะทำอะไรให้เขาได้ มาตรานี้ควรจำกัดเฉพาะในกรณีที่ศาลยกฟ้องเพราะไม่ได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา หรือการกระทำนั้นไม่เป็นความผิด โดยไม่รวมการยกฟ้องเพราะขาดอายุความ หรือมีการนิยกประโยชน์ความสงสัยให้จำเลย หรือเทคนิคการดำเนินคดี) (ย้ายมาจาก ม. ๑๒๓)

มาตรา ๑๐๕/๑๖ ถ้าศาลที่มีเขตอำนาจมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ตกเป็นของแผ่นดิน ให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่กรณีที่มีสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้ร้องขอหรือกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หากไม่สามารถบังคับเอาแก่ทรัพย์สินเหล่านั้นได้

ทั้งหมด หรือแต่บางส่วน ให้บังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาได้ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุด แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่มามีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดแล้ว หากปรากฏว่ามีการโอนหรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินก่อนหรือหลังมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเพิกถอนการโอนนั้นได้ หากไม่สามารถเพิกถอนการโอนนั้นได้เพราะเหตุแห่งการแปลงสภาพหรือเหตุอื่นก็ให้ดำเนินการบังคับคดีเพื่อเป็นการริบทรัพย์สิน (แปลว่าอะไร) ตามมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงไปของทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ในการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ให้ศาลมีอำนาจหักส่วนแบ่งของทรัพย์สินหรือเงินตามมาตรา ๑๒๒ ได้ด้วย ???(ตัดออก เนื่องจากได้ตัดหมวด ๘ เรื่องกองทุน และการกำหนดเรื่องการหักเงินกองทุนใน ม. ๑๒๒ ออกแล้ว)-(ย้ายมาจาก ม. ๑๒๕)

มาตรา ๑๐๕/๑๗ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติแล้ว หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหายังคงมีทรัพย์สินรายการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนเพิ่มเติม เพื่อบังคับเอาแก่ทรัพย์สินและร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ โดยให้นำหมวด ๒ การไต่สวน มาใช้บังคับกับการไต่สวนเพิ่มเติมด้วย (ย้ายมาจาก ม. ๘๓) (ดูเงื่อนไขใน ม.๘๐ จะต้องย้อนกลับไปแจ้งอีกไหม)
